

N:o 36.

Ank. till Riksd. kansli den 17 mars 1896, kl. 3 e. m.

*Utlåtande, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl.**Maj:t angående fördelning af lindring i roteringsbesväret.*

(I. A.)

I en inom Andra Kammaren väckt, till statsutskottets förberedande behandling remitterad motion (n:o 110), har herr friherre *I. A. von Knorring* hemställt,

att Riksdagen måtte aflåta skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran, att Kongl. Maj:t, då fördelning af de genom lagen den 2 december 1892 medgifna lindringsbeloppen inom soldat- och båtmansrotar efter roteintressenternas nominella andelar i roten icke alltid motsvarade deras verkliga andelar i besväret, måtte utfärda nödiga bestämmelser om att, der tvist uppstode inom en rote i nämnda hänseende, den med hittills varande fördelningssätt missnöjde måtte kunna på framställd begäran erhålla värdering på lämpligt och för roten billigt sätt af det hvarje roteintressent åliggande besvär, samt att denna värdering måtte, till dess möjlig förändring i roteintressenternas andelar i besväret blifvit gjord, utgöra grunden för den proportionella fördelningen mellan dem af det af staten beviljade lindringsbeloppet.

Jemte erinran att, sedan jemlikt kongl. kungörelsen den 13 juli 1887 båtsmanshållet blifvit satt på vakans, de i motionen omförmälda förhållanden endast i ringa mån kunna afse båtsmansrotar, får utskottet åberopa, hurusom utgörandet af planpenningar, eller s. k. hjälp- och strörotars skyldighet att med stamrotarne deltaga i anskaffande af torp, mulbete, vedbrand och gårdselfång för manskapet vid indelta armén, närmare bestämts genom kongl. brefven den 28 oktober 1817 och den 15 mars 1826 samt krigs- och kammarkollegiernas cirkulär den 28 februari 1846. Vidare får utskottet erinra, att 1892 års urtima Riksdag medgifvit den ändring i gällande bestämmelser beträffande soldatkontrakten vid indelta armén, att rote- och rusthållare äfven i de landskap, der sådant ej förut varit medgifvet, måtte vara oförhindrade att mot ersättning i legan, hemkallet eller den kontanta lönen till soldat upplåta allenast torp med kåltäppa eller planteringsland eller ock till soldat utgifva allenast kontant lega och lön; och har Kongl. Maj:t den 2 december 1892 utfärdat kungörelse i ämnet. Omförmälda förändrade bestämmelser i afseende å sättet för aflöningen till manskapet vid indelta armén torde otvifvelaktigt underlätta reglerandet af strö- och hjelprotarnes skyldigheter och sålunda äfven ordnandet af de utaf motionären omförmälda förhållanden.

I afseende å sättet för värdering af roteintressenternas besvär torde ej erfordras att, såsom motionären föreslagit, särskilda bestämmelser derom utfärdas, utan synes denna värdering, sådana bestämmelser förutan, lämpligen kunna verkställas af tre gode män, med rätt för parterna att, om de ej med deras uppskattning åsämjas, vid laga domstol utföra sin talan i ämnet; och får utskottet till stöd för denna uppfattning åberopa Kongl. Maj:ts dom den 6 december 1861, deri uti mål emellan egaren till hemman, hvarå stamrote för soldatnummer var beläget, och egare till hemman, som utgjorde strörote till samma soldatnummer, angående förpligtande för strörote att, utöfver hvad som enligt knektekontraktet borde tillkomma stamroten, utgifva ersättning till viss del för den ökade afkastning, torpet enligt förrättad besigtning och värdering visat sig lemna, Kongl. Maj:t förklarar, dels att strörote skulle, utöfver vanliga planpenningar, utgifva till stamroten viss del af värdet af de med torpet förenade årliga förmaner, beräknade efter förhållandet vid torpets upplåtande till dåvarande innehafvaren; samt dels att, i händelse parterna icke annorlunda åsämdes, uppskattning till utrönande af denna ytterligare ersättnings belopp skulle verkställas af tre gode män, af hvilka parterna skulle utse två, en å hvardera sidan, och dessa två tillkalla den tredje, med rättighet likväl för

parterna att, derest de icke med gode männens uppskattning åtnöjdes, särskildt i ämnet vid domstol utföra talan.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer utskottet,

att friherre von Knorrings ifrågavarande motion icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 17 mars 1896.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.

N:o 37.

Ank. till Riksd. kansli den 17 mars 1896, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående statens öfvertagande af rustnings- och roteringsbesvären.

(I. A.)

I en inom Andra Kammaren väckt, till statsutskottet remitterad motion (n:o 202) har herr *Folke Andersson*, med hvilken herrar A. P. Gustafsson och Gustaf Bäckgren instämt, föreslagit, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta ut-